

iar sub stratul de zăpadă, furia

Cristina
Țane

CUPRINS

Sania	1
Sonia scrie	11
O fetiță mare într-o bucătărie mică	21
Zahăr	31
Eterna frumusețe	41
Salon Unicorn	49
Numai Cassandra	57
Magda	69
iar sub stratul de zăpadă, furia	79
Dumnezeu nu e tata	87
Cățeaua fără pui	97
Petrecerea	105
O lume întreagă în formă de mamă	117
Cine îl cunoaște pe Armand?	141
Numele meu este Zoyenka	149
Ac de siguranță	159
Conversații pe covor	165
Cleopatra văduvă	173
Călăuze oarbe	181

Jertfa	189
Nocturnă	199
Colivia	207
Zăpada mieilor	217
Șarpele casei	225
Fragola	233
Vin roșu sec	241

SANIA

În dimineața de Ajun căzuse prima zăpadă. De-atunci și până seara, copiii așteptaseră la ușă, îmbrăcați în salopete de iarnă, cu mănușile atârinate la gât de un șnur, cu fularul legat aiurea peste glugă, cu obrajii palizi și ochii încercănați. Până și căciula și-o puseseră de bunăvoie. Întrebau când vine tati. Vine acum? Vine. A venit? Nu încă. Mai e mult până vine? Mai e, spunea mama, încălzindu-și mâinile deasupra oalei în care fierbeau sarmalele. Unii tați se țineau de cuvânt și se întorceau la ora cuvenită. Își luau în brațe copiii și scoteau din buzunar ceva dulce. Alții n-aduceau nimic sau aduceau, dar nu pentru copii. Salutau, dacă salutau, și ascundeau sticla și pachetul de țigări în buzunarul interior. Mai erau cei plecați de mult, care n-aveau de gând să se întoarcă niciodată, și mai erau cei morți, despre care se vorbea ori că ar fi vrut să se întoarcă, dar nu puteau, ori că le era atât de bine acolo, încât nu mai cereau să vină îndărăt. Ninge, mami, încă ninge. Ninge, dar nu se-așază, n-are putere, spuneau femeile, pentru că nu mai credeau de mult nici în miracole, nici în zăpadă. Nici măcar Mona.

Singura femeie din oraș care mergea cu autobuzul în seara de Ajun. Purta o canadiană verde peste un pulover de lână, o pereche de blugi cu floricele, ghete cu șireturi, două perechi de ștrampi, mănuși, fular și o căciulă cu moș, dar astea nu spuneau mare lucru despre ea, în afară de faptul că era cam friguroasă. Numai după nasul ei rotund, cât o nucă, îți puteai da seama că era spiridușul lui Moș Crăciun și că nu se ducea acasă, mergea să împartă cadouri. Pe genunchi ținea husa cu cele două costume, al ei și-al Moșului. Drumul era lung și plictisitor. Din când în când, scotea limba la vreun șofer de taxi, pentru că toți se îndrăgosteau de ea la prima vedere. Nu pentru că ar fi fost frumoasă, ci pentru că avea strălucirea fragedă a femeii care călătorește singură. Și era tânără, mai tânără decât tramvaiele, regretele șoferilor sau chioșcurile de ziare spre care nu se mai uita nimeni. Totuși, nu mai tânără decât ultima zăpadă. Avea opt ani când se așternuse pentru ultima oară în oraș un strat suficient de gros cât să te dai cu sania. Numai de-ar fi avut sanie. Și de-ar fi avut acum ceva dulce. Îi era pofta de ceva dulce, orice.

Moș Crăciun o aștepta la ultima stație. Pe genele lui, nedrept de lungi, se așezaseră, fără să ceară voie, niște fulgi de zăpadă. I-a spus că, dacă îl sărută, îi dă o ciocolată. Mona i-a pus în brațe costumele și a mâncat ciocolata fără să-l sărute.

– Tre’ să ne grăbim. În familia Chirilă, Moșu’ vine la opt jumate. La zece, copiii dorm.

– Și eu la fel, zise Florin.

– Asta pentru că ești bătrân. De-asta te și latră câinii.

Așa era, pe oriunde trecea, îl lătrau câinii. De două săptămâni Moș Crăciun locuia, pe-ascuns, într-un cămin studențesc, unde nimeni nu-și permitea să întrețină un animal de companie. Din apartamentul închiriat îl rugaseră să plece și

proprietarul, și administratorul blocului, pentru că, de fiecare dată când ajungea acasă, începeau să latre câinii și lătrau toată noaptea, până a doua zi, când pleca la repetiții, de nu mai dormea nimeni și se îmbolnăviseră toți. Vecinii spuneau că miroase a om rău.

– Dar sunt un om bun, să știi.

– Știu.

Florin îi sărută mâna.

Tocmai asta era problema. Era un om bun și ea nu-l iubea deloc.

Pe strada Tocului se ținură de mână ea, Florin și câinii. Se pare că îl recunoșteau și îndestulații din zona Aviației, nu numai corciturile din sudul orașului. Mona se opri în fața porții cu numărul 20 și sună. Peste puțin timp, apărură domnul Chirilă. Era un bărbat înalt, cu părul grizonant și golaș în dreptul tâmpelor. Barba o avea moale, tăiată scurt și îngrijită. Obrajii Monei fură gădilați de atingerea ei și se înroșiră când ea privi sub cămașa ivorie, fără nicio cută, unde se întrezăreau mușchii brațelor și, în jurul gâtului, conturul unui lanț fin, de aur alb. Îi invită în garaj. Domnul Chirilă era patronul unui club de noapte. Miroasea a noapte albă și a șampanie adevărată, care nu-ți dă dureri de cap, îți dă poftă să iubești, să te înfrupți din viață, păstrând sub limbă un strop de milă fragilă pentru cei mai puțin norocoși. În garaj era cald și Mona simți cum i se topește miezul nasului. Domnul Chirilă îi întinse un șervețel și îi făcu cu ochiul.

– Mai slăbuț moșul de anul ăsta, spuse și dădu noroc cu Florin. Mai slăbuț, dar mai bogat. Anul ăsta avem cadouri și pentru cei mari, dacă au fost cuminiți. Ai fost cuminte, Mona?

– A fost, răspunse Florin în locul ei.

– Aici sunt cadourile, le-am pus deja în sac. Eu plec. Urcăți când sunteți gata. Îți las telecomanda să închizi garajul. Spiridușule, îi spuse și îi prinse nasul între degete, ca la copii.

– Schimbă-te, Florin, ce stai și te uiți la mine? se răsti spiridușul după ce ieși domnul Chirilă.

Anul acesta, lui Moș Crăciun îi rămăsese mare costumul. Vru să răsucescă pantalonii pe gleznă.

– Nu-i bine, zise Mona, așa nu se mai vede blănița. Trebuie să-i ridici pe talie și de-acolo să-i răsucești.

– Și mânecile? Cu ele ce fac?

– Lasă-le așa, n-ai ce să le faci.

– Ai dreptate, oricum am mâinile reci.

Florin ciupi obraji fetei. Un nenorocit. Da, unul care o vedea frumoasă în orice situație, unul care nu era în stare să fie supărat pe ea sau să zică ceva rău despre ea, dar, în esență, tot un nenorocit. Unul mic. Nu e bine să ai încredere în nenorociți.

Mona îmbracă bluza cu franjuri și clopoței peste bluza de corp și pantalonii verzi, de catifea, peste dres. Fesul cu moț și urechi ascuțite era cam mare pentru capul ei mic, așa că îl prinse cu agrafe. Găsi, în husa costumului, încă două agrafe. Până la urmă, fixă cu ele mânecile moșului.

– Cine a fost anul trecut?

– Nu mai știu. Cineva de la firma de petreceri.

– Ți s-a înroșit nasul.

– Și care-i problema? Dacă Moș Crăciun poate să aibă mai mulți spiriduși, atunci și eu pot să am mai mulți Moș Crăciuni.

El râse. Un nenorocit ca ăsta e în stare să râdă la orice idioțenie ar spune ea. Numai când a furat costumele de la firmă n-a râs.

Stătea în fostul apartament și-a trebuit să țipe la el, altfel nu se-auzeau de lătratul câinilor.

– Nu le-am furat, pur și simplu nu le-am mai dus înapoi. Și dacă ei nu m-au sunat să mă întrebe de ele, nici eu n-am zis nimic.

– Tot nu e bine ce-ai făcut.

– Auzi, știi ceva? Dacă mergeam cu firma, luai 50 de lei pe ora de Moș. Eu îți dau 200.

Apoi, toată seara nu-i mai aruncă nicio privire. Stătu cu ochii pe geam, aproape înduioșată de sine, de naivitatea zilelor dinainte, când plângea dacă îi răspundea urât maică-sii ori dacă o certau la școală, când se uita pe cer după sania lui Moș Crăciun și de fiecare dată putea să jure că o vede și nu o vedea, când își lăsa privirea să cadă pe trotuar, unde îl vedea pe taică-su, cu zăpada până la glezne, trăgând după el o sanie făcută cu mâinile lui, la fabrică, anume pentru ea. I-a povestit lui Florin istorioara asta, uitându-se din nou după sanie, și-a râs, a râs până când l-a făcut și pe Florin să râdă.

– Tata abia trăgea sania, așa de încărcată era.

– Plină de cadouri?

– Da. Copiii din bloc aveau impresia că el e Moș Crăciun. Dar cadourile erau toate pentru mine, ei nu primeau nimic.

– Săracii, trebuie să le fi fost greu.

Mona făcu o pauză. Câinii se opriră și ei, în afară de cățeaua vecinului de jos, care lătra în continuare prosteste.

– De fapt, tata ne-a părăsit înainte să se închidă fabrica, iar sanie n-am avut niciodată.

– Și pe trotuar?

– Pe trotuar se plimbau stafiile taților pierduți.

– Serios?

– Serios. Credeai că în realitate se întâmplă bazaconii de-astea siropoase?

Cățeaua tăcu. Pentru prima dată, era liniște. Mona se uită la Florin, apoi își roti privirea prin cameră.

– Urât apartament, zise.

Închise garajul și urcă, împreună cu Moșul, cele două etaje, până la apartamentul familiei Chirilă. Apăsă butonul. Din sonerie porni un colind grotesc.

– Ho, ho, ho, zise Florin.

– Mai tare, spuse Mona.

Însă din spatele ușii deja se auzeau țipete și lovituri, de parcă o întreagă echipă de copii bătea din picioare și striga „a venit moșul, a venit moșul“. Când ușa se deschise larg, în pragul ei apărură o femeie blondă, îmbrăcată într-o rochie albă și însoțită de doi copii, o fetiță de trei ani și un băiețel de șapte, care, deși era înalt pentru vârsta lui, îi ajungea doamnei Chirilă numai până la șold.

Îi pofti în sufragerie, unde moșului îi pregătise un fotoliu roșu. Mona se așeză la picioarele moșului, iar între ei puseră sacul plin de cadouri.

– Să cântăm un colind, spuse doamna Chirilă și dădu tonul.

Moș Crăciun cu plete dalbe se descălțase la intrare și acum își ținea tălpile una peste alta. Dacă are șosetele rupte, îl omor, își spuse Mona, dar nu era cazul, Florin avea doar șosetele albe și mici, și câteva scame disperate se fereau de luxul care molipsise apartamentul și musafirii. Doamna Chirilă era o fostă vedetă de televiziune, manechin și actuală directoare de revistă glossy pentru femei și din bătrâni se povestea că

ea fusese cea care venise mai întâi cu banii, îi încredințase o parte din ei domnului Chirilă, pentru clubul de noapte, îi înmulțiseră împreună și se înmulțiseră la rândul lor, iar acum stăteau la masa de Crăciun și cântau, alături de copii și de oaspeți, îmbrăcați și ei în alb, niște îngeri fără chip. Pentru că numai chipul doamnei Chirilă strălucea, plin de cratere, deasupra muzicii.

Mona citise tot ce se putuse despre ea. Se ambiționase din-totdeauna să creadă și să-i convingă pe ceilalți că nu-i lipsește nimic. În emisiuni și în fotografii, armata de oameni pe care o strânsese în jurul ei îi acoperea lupta prin machiaj și coafură. Dar Mona o vedea în fiecare an de-aproape, în seara de Crăciun, când rămânea acasă, alături de cei care oricum erau datori să stea lângă ea. Rude, nași, domnul Chirilă. Domnul ale cărui buze aveau gust de șampanie, credea. El nu plecase, rămăsese alături de ea și de copii. De la noi să nu te duci, încheiase doamna Chirilă și gura plină i se strâmbase înghițind saliva. Fostul manechin era o femeie urâtă și norocoasă. Niciodată nu fusese pusă în situația de a-i spune copilului că nu există Moș Crăciun și că n-o să primească nicio sanie, indiferent cât de cuminte fusese acasă și la școală.

Moș Crăciun nu există pentru că tata a plecat și fabrica s-a închis, mami muncește cu ziua și coase, uite, ți-am făcut o rochie de stambă. Mai e puțin și vine anul 2000, nu mai poartă nimeni rochii de stambă, ești o proastă. Toată lumea zice că ești o proastă și mi-e rușine cu tine. Taci, vită încălțată. Mama îi dă o palmă. Mona se închide în camera ei. O să ajungă ea fotomodel ca femeile din reviste și de la televizor și o să vadă mama. Dar când merge la concurs de fotomodele, viitoarea

doamnă Chirilă, manechin de succes, îi spune că e prea mică și prea grasă. Așa că Mona uită visul și devine spiridușul unui Moș Crăciun care nu există.

Desfăcu sacul și oferă primul cadou. Era un elicopter de jucărie pentru Ivan. Băiatul cercetă barba moșului, puse mâna pe ea, dar n-avu curaj să spună ce-i trecea prin minte. Că e prea moale și prea strălucitoare, prea albă și prea departe de față. Tati are mai multe cute pe frunte decât moșul, dar vocea doamnei Chirilă acoperi descoperirea lui cu un lătrat de cătea entuziasmată. Ce elicopter frumos, ce darnic e moșul, ce cuminte a fost Ivan, Eva o fi fost la fel de cuminte? Eva nu vorbea încă, dar primi primul cadou, apoi al doilea și tot așa. Eva, Ivan, Eva, Ivan, Eva, Ivan, citea spiridușul pe cutiile cu fundițe, apoi mama, tata, nașul, nașa, tata, mama, nașul, nașa și, bineînțeles, nimic pentru Mona. Ce proastă a fost să fi crezut că are ceva pentru ea. Dar unde s-a dus domnul Chirilă? Uite-l că apare cu o cutie mai mare decât toate celelalte cutii și mai grea. E roșu la față și ochii îi saltă ca bulele de șampanie.

– Moșule, ai uitat asta la ușă, moșule. E pentru Ivan. Și pentru Eva. Măi să fie. Moșule, așa te-ai gândit tu, să aduci un cadou pentru amândoi?

Bulele se împrăștie în ochii tuturor și copiii se îngheșuie să rupă funda și ambalajul cu dinții și cu unghiile lor de fiare mici. Când sfășie pielea cadoului, se dau în spate. Eva cade în fund și Ivan dă cu piciorul în cutie. Atât de multă muncă pentru nimic. E un căcat de sanie.

– Uaaaau, o sanie, pentru Crăciunul următor, când mergem în Laponia.

– Am zis că vreau mașină, maaa-șiii-năăă, urlă Ivan.

– Mami, acolo e zăpadă multă, acolo copiii merg cu sania, mami, nu cu mașina.

– Nu vreau, nu vreau, nu vreau.

Ieși din sufragerie. Eva începu să plângă și fugi după el.

– O vreau eu, spuse Mona.

Musafirii începură să râdă.

– Mami, dacă nu vrei sania, o ia spiridușul, spuse doamna Chirilă zâmbind ca la televizor, să știe toată lumea că spiridușul glumește și nici mami nu vorbește serios.

– Chiar o vreau. Dați-mi-o mie.

Pentru o clipă, se opri râsul musafirilor, se opri plânsul copiilor din camera cealaltă, se opri respirația Moșului.

– Domnule Chirilă, dați-mi mie sania, spuse Mona, încercând să numere bulele de șampanie din ochii bărbatului, doar să nu-și piardă acum curajul.

Doamna Chirilă se ridică în picioare și își apucă soțul de mână.

– Eu zic să punem masa, nu vă e foame? se adresă musafirilor. Mulțumim, moșule, mulțumim, spiridușule. Să le dai banii.

– Vă rog, dați-mi mie sania.

Doamna Chirilă se uită în ochii soțului. Ce vrea nebuna asta? Mi-o aduci în fiecare iarnă, pe ea și pe moșii ăștia, diferiți de la Crăciun la Crăciun, ar fi vrut să-l întrebe, dar el nu se uita la ea, se uita la Mona. Ce bine le stă împreună, spuse Mona în sinea ei. Un echilibru delicat al unei păsări care nu are unde să-și odihnească aripile. Când te gândești că ar putea să strice acest echilibru, să tragă numai puțin de fâșia de nisip, de insula pe care își sprijină ghearele când obosesc. Să

le spună tuturor că și ea cunoaște gustul șampaniei adevărate. A descoperit-o pe buzele domnului Chirilă pe vremea când dansa în clubul de noapte. Oare nu se gândiseră niciodată ce lucrează spiridușii pe timp de vară? Adulții ăștia se gândesc mereu la următoarea afacere sau următoarea vacanță, la bursă, la ultimele produse apărute pe piață. La ce-a zis unul, la ce-a zis celălalt. Vorbesc despre lucruri atât de plictisitoare. Nu-și pun niciodată întrebări amuzante. Întrebări adevărate.

– Bine, Mona, sania este a ta.

– Uraaa, se bucură doamna Chirilă în locul ei.

Când ieșiră, încă mai ninge. Se așternuse un strat moale de zăpadă.

– Nu prea a fost frumos ce-ai făcut.

Florin ținea în brațe costumele. Mona se opri și se uită înapoi.

– Ne urmăresc.

Erau pașii lor pe zăpadă. Și între ei, sania.

– Ce ne facem?

– Urcă-te, spuse Florin.

– Și costumele?

– Și costumele.

Câțiva fulgi se topiră pe zâmbetul Monei.